

GEN 2.2 Кратенки кои се употребуваат во изданијата на АИС

- * Разлики од кратенките на ICAO (Dok. 8400/4)
- + Кога се користи радиотелефонија, кратенките и изразите се пренесуваат како изговорени зборови
- i Кога се користи радиотелефонија, кратенките и изразите се пренесуваат со употреба на посебни букви кои не се во фонетска форма
- c Кратенки кои исто така можат да се користат во комуникацијата со станиците на морнарските мобилни служби

GEN 2.2 Abbreviations used in AIS publications

- * Differences from ICAO Abbreviations (Doc 840014)
- + When radiotelephony is used, the abbreviations and terms are transmitted as spoken words
- i When radiotelephony is used, the abbreviations and terms are transmitted using the individual letters in non phonetic form
- c Abbreviation is also available for use in communicating with stations of the maritime mobile service

A

Боја на килибар	A	Amber
(или AAB, AAC ... итн., по ред) Дополнета AAA метеоролошка порака (ознака на типот на пораката)	AAA	(or AAB, AAC...etc.. in sequence) Amended meteorological message (message type designator)
Воздух - воздух	A/A	Air-to-air
Над нивото на аеродромот	AAL	Above aerodrome level
Од страна, покрај	ABM	Abeam
Аеродромски фар	ABN	Aerodrome beacon
За, околу	ABT	About
над	ABV	Above
Алтокумолус	AC	Alto cumulus
Авионски систем за избегнување на судар на воздухопловите во лет	ACAS+	Airborne collision avoidance system
Центар на обласната контрола или обласна контрола	ACCⁱ	Area control centre or area control
Известување за несреќа на воздухоплов	ACCID	Notification of an aircraft accident
Воздухоплов	ACFT	Aircraft
Да се потврди	ACK	Acknowledge
Позиција за проверка на висиномерот	ACL	Altimeter check location
Класификационен број на воздухопловот	ACN	Aircraft classification number
Прием (ознака на типот на пораката)	ACP	Acceptance (message type designator)
Да се прифати или прифатен	ACPT	Accept or accepted
Активен, активиран или активност	ACT	Active or activated or activity
Аеродром	AD	Aerodrome
Област на советодавната служба	ADA	Advisory area
Дополнување или дополнителен	ADDN	Addition or additional
Автоматски радио гониометар	ADFⁱ	Automatic direction finding equipment
Ознака на воздушната одбранбена зона (се изговара "AY-DIZ")	ADIZ⁺	Air defence identification zone (to be pronounced "AY-DIZ")

Соседен, граничен	ADJ	Adjacent
Рута на советодавната служба	ADR	Advisory route
Систем за автоматско сигурно следење (на воздухопловот)	ADS	Automatic dependent surveillance
Уред за автоматски надзор на позиција (на воздухоплов)	ADSU	Automatic dependent surveillance unit
Советодавна служба	ADVS	Advisory service
Да се извести, да се јави	ADZ	Advise
Авионска станица за радио врски со земјата преку сателитот	AES	Aircraft earth station
План на летање пополнет во воздух	AFIL	Flight plan filed in the air
Аеродромска служба за известување за летот	AFIS	Aerodrome flight information service
Да, или да се потврди, или, потврдување или тоа е точно	AFM	Yes or affirm or affirmative or that is correct
Воздухопловна фиксна служба за врски	AFS	Aeronautical fixed service
Потоа .... (време и место)	AFT	After...(time or place)
Мрежа на фиксната служби за воздухопловната телекомуникација, поврзан светски систем на воздухопловните служби за врски	AFTNⁱ	Aeronautical fixed telecommunication network
Воздух - земја	A/G	Air-to-ground
Аеродроми, воздушни рути и земни средства	AGA	Aerodrome, air routes and ground aids
Над нивото над земјата	AGL	Above ground level
Повторно	AGN	Again
Воздухопловен информативен циркулар	AIC	Aeronautical information circular
Зборник на воздухопловни информации	AIP	Aeronautical Information publication
Регулирање и контрола на воздухопловните известувања	AIRAC	Aeronautical information regulation and control
Извештај од летот (за условите и случките во текот на летањето)	AIREP⁺	Air-report
Служба за воздухопловни известувања	AIS	Aeronautical information services
Зона на приземјување	ALA	Alighting area
Фаза на узбуна	ALERA⁺	Alert phase
Узбуна (ознака на типот на пораката)	ALR	Alerting (message type designator)
Служба за узбуна	ALRS	Alerting service
Систем на светла за приоѓање	ALS	Approach lighting system
Апсолутна висина	ALT	Altitude
Наизменичен или наизменично (промена на боја на свртла)	ALTN	Alternate or alternating (light alternates in colour)
Алтернативен (аеродром)	ALTN	Alternate (aerodrome)
Минимална надморска висина (за спуштање) во зоната	AMA	Area minimum altitude

Да се измени и дополни или изменет и дополнет (се користи да се означи изменетата и дополнета метеоролошка порака; ознака на типот на пораката)	AMD	Amend or amended (used to indicate amended meteorological message; message type designator)
Амандман (амандман на АИП-от)	AMDT	Amendment (AIP Amendment)
Воздухопловна мобилна служба	AMS	Aeronautical mobile service
Над морско ниво	AMSL	Above mean sea level
Мобилна воздухопловна служба за комуникација преку сателит	AMSS	Aerodrome mobile satellite service
Одговор	ANS	Answer
Карта на аеродромски препреки	AOC	Aerodrome obstacle chart
Воздухопловно пристаниште	AP	Airport
Приоѓање	APCH	Approach
Орган на приодна контрола или приодна контрола или служба на приодна контрола на летање	APP	Approach control office or approach control or approach control service
Април	APR	April
Приближен или приближно	APRX	Approximate or approximately
По поминување	APSG	After passing
Да се одобри или одобрен или одобрување	APV	Approve or approved or approval
Регионална временска прогноза (со воздухопловен MET код)	ARFOR	Area forecast (in Aeronautical meteorological code)
Прилагоди	ARNG	Arrange
Аеродромско пријавно биро за службата на контрола на летњето	ARO	Air traffic services reporting office
Точка која ја одредува географската положба на аеродромот	ARP	Aerodrome reference point
Известување од воздух (тип на порака)	ARP	Air-report (message type designator)
Автоматска поправка на грешки	ARQ	Automatic error correction
Да пристигне или пристигнување	ARR	Arrive or arrival
Пристигнување (тип на порака)	ARR	Arrival (message type designator)
Специјално известување од воздух (тип на порака)	ARS	Special air-report (message type designator)
Застанување шда се наведе уредот (или негов дел) за застанување на воздухопловот	ARST	Arresting [specify (part of) aircraft arresting equipment]
Алстратус	AS	Altostratus
Да се качи до или качување до	ASC	Ascent to or ascending to
Расположлива должина на ПСП за прекинатото полетување	ASDA	Accelerate stop distance available
Асфалт	ASPH	Asphalt
Во (следи час на почетокот на прогнозирана промена на времето)	AT	At (followed by time at which weather change is forecast to occur)
Вистинско време на пристигнување	ATAⁱ	Actual time of arrival
Контрола на летање (општо)	ATCⁱ	Air traffic control (in general)
Контролор(и) на летање	ATCO(s)	Air traffic control officer(s)

Вистинско време на заминување	ATDⁱ	Actual time of departure
Управување на протокот на воздушниот сообраќај	ATFM	Air traffic flow management
Служба за автоматско известување за метеоролошките услови во зоната на аеродромот	ATIS⁺	Automatic terminal information service
Управување на воздушниот сообраќај	ATM	Air traffic management
Воздухопловна телекомуникациона мрежа	ATN	Aeronautical telecommunication network
Во (време или место)	ATP	At...(time or place)
Служби за контролата на летање	ATS	Air traffic services
Внимание	ATTN	Attention
Зона на аеродромско летање	ATZ	Aerodrome traffic zone
Август	AUG	August
Овластен или овластување	AUTH	Authorized or authorization
Вкупна тежина (при полетување и сл.)	AUW	All up weight
Помошен	AUX	Auxiliary
Упростен систем на визуелниот покажувач на наклонот на патеката за приобање	AVASIS	Abbreviated visual approach slope indicator system
Расположлив или расположливост	AVBL	Available or availability
Просечен	AVG	Average
Авио-бензин	AVGAS⁺	Aviation gasoline
Известување во кое време може	AWTA	Advise at what time able
Воздушен пат	AWY	Airway
Азимут	AZM	Azimuth

B

Сино	B	Blue
Коефициент на кочење	BA	Braking action
База на облаци	BASE⁺	Cloud base
Магла во парчиња	BCFG	Fog patches
Светлосен фар (земски)	BCN	Beacon (Aeronautical ground light)
Радио емисија	BCST	Broadcast
Граница	BDRY	Boundary
Станува	BECMG	Becoming
Пред	BFR	Before
Местимично облачно	BKN	Broken
Јака виулица (DU = прашина, SA = песок или SN = снег)	BL ...	Blowing (followed by DU = dust, SA = sand or SN = snow)
Објект, зграда	BLDG	Building
Под облаци	BLO	Below clouds

Под ...	BLW	Below ...
Бомбардирање	BOMB	Bombing
Сомаглица	BR	Mist
Скратено (се користи да се прикаже саканиот или бараниот тип на приоѓање)	BRF	Short (used to indicate the type of approach desired or required)
Смер	BRG	Bearing
Кочење	BRKG	Braking
Комерцијална радио станица	BS	Commercial broadcasting station
Помеѓу слоеви	BTL	Between layers
Помеѓу	BTN	Between

C

Центар (ознака на ПСП)	C	Centre (runway identification)
Степени Целзуисови	C	Degrees Celsius (Centigrade)
категија	CAT	Category
Турбуленција на ведро време	CAT	Clear air turbulence
Видливост, облачност и сегашна временска ситуација подобра од пропозаните вредности или услови (се изговара "KAV-OH-KAY")	CAVOK+	Visibility, cloud and present weather better than prescribed values or conditions (to be pronounced "KAV-OH-KAY")
Кумулониimbus (се изговара "CEE BEE")	CBⁱ	Cumulonimbus (to be pronounced "CEE BEE")
Циркумулус	CC	Cirrocumulus
(CCB, CCC ... итн., по ред) Поправена метеоролошка порака (ознака на типот на пораката)	CCA	(or CCB, CCC....etc.. in sequence) Corrected meteorological message (message type designator)
кандела, единица за јачина на светлоста	CD	Candela
координација (ознака на типот на пораката)	CDN	Co-ordination (message type designator)
Да се промени фреквенцијата на ...	CF	Change frequency to ...
Кружни светла за водење при слетување	CGL	Circling guidance light(s)
Канал	CH	Channel
Измена (ознака на типот на пораката)	CHG	Modification (message type designator)
Цирус	CI	Cirrus
Општа заедничка мрежа на ICAO за размена на податоци	CIDIN+	Common ICAO data interchange network
Во близина или над големи градови	CIT	Near or over large towns
Цивилен	CIV	Civil
Проверка	CK	Check
Оска, средна линија, централна линија	CL	Centre Line
Провиден мраз	CLA	Clear type of ice formation
Калибража	CLBR	Calibration
Облак	CLD	Cloud

Повик	CLG	Calling
Да се одобри или одобрено од ... или одобрување, чистење	CLR	Clear(s) or cleared to ... or clearance
Да се затвори или затворен или затварање	CLSD	Close or closed or complete
Да се поништи или поништен	CNL	Cancel or cancelled
Порака за поништување на план на лет (ознака на типот на пораката)	CNL	Flight plan cancellation message (message type designator)
Врска, навигација и надзор	CNS	Communication, navigation and surveillance
Комуникации	COM	Communications
Бетон	CONC	Concrete
Услов, состојба	COND	Condition
Непрекинат	CONS	Continuous
Градење или изградба	CONST	Construction or constructed
Да се продолжи или продолжен	CONT	Continue or continued
Да се координира или координација	COOR	Co-ordinate or coordination
Точка на преоѓање на следно навигационо средство	COP	Change over point
Точно или поправка или поправен (се користи да се означи поправена метеоролошка порака; ознака на тип на пораката)	COR	Correct or correction or corrected (used to indicate corrected meteorological message; message type designator)
Крајбрежје	COT	At the coast
Да се опфати или опфатен или кој опфаќа	COV	Cover or covered or covering
Важечки план на лет (ознака на типот на пораката)	CPL	Current flight plan (message type designator)
Крстарење	CRZ	Cruise
Циростратус	CS	Cirrostratus
Контролирана област	CTA	Control area
Да се искачи до и да се задржи (висина)	CTAM	Climb to and maintain
Контакт, или да стапи во врска	CTC	Contact
Контрола	CTL	Control
Предупредување	CTN	Caution
Контролирана зона	CTR	Control zone
Кумулус	CU	Cumulus
Во вид на кумулус	CUF	Cumuliform
Царина	CUST	Customs
Непрекинат бран	CW	Continuous wave
Простор без препреки	CWY	Clearway

D

DME растојание	... D*	DME Distance
Опасна зона (со ознака)	D ...	Danger area (followed by identification)

Опаѓа (тенденција на опаѓање на видливост долж ПСП во предходните 10 минути)	D	Downward (tendency in RVR during previous 10 minutes)
Апсолутна висина на донесување на одлука	DA	Decision altitude
Двоканална дуплекс врска	DCD	Double channel duplex
Пристанување	DCKG	Docking
Двоканална симплекс врска	DCS	Double channel simplex
Директно (во однос на одобрување од планот на летот и видот на приоѓање)	DCT	Direct (in relation to flight plan clearances and type of approach)
Декември	DEC	December
Степени	DEG	Degrees
Постапки за растерување на магла	DENEB	Fog dispersal operations
Да замине или заминување	DEP	Depart or departure
Заминување (ознака на типот на пораката)	DEP	Departure (message type designator)
Снижи до или снижување до	DES	Descend to or descending to
Дестинација	DEST	Destination
Фаза на несреќа	DETRESFA+	Distress phase
Одстапување или одстапувајќи	DEV	Deviation or deviating
Растојание од индикаторот на точката на допирање	DFTI	Distances from touch down indicator
Релативна висина на на донесување на одлука	DH	Decision height
Дифузен	DIF	Diffuse
Растојание	DIST	Distance
Дивертира или дивертирање	DIV	Divert or diverting
Доцнење (ознака на типот на пораката)	DLA	Delay (message type designator)
Доцни или задоцнет	DLA	Delay or delayed
Секој ден	DLY*	Daily
Опрема за мерење на растојание	DMEⁱ	Distance measuring equipment
Опасност, опасен	DNG	Danger or dangerous
Домашен	DOM	Domestic
Температура на точка на роса	DP	Dew point temperature
Длабочина	DPT	Depth
Пресметка на положбата со поместување на претходно познатата положба врз основ на додатоците на правецот, брзината и времето на летот	DR	Dead reckoning
Слаба виулица (следи DU = прашина, SA = песок или SN = снег)	DR ...	Low drifting (followed by DU = dust, SA = sand or SN = snow)
За време на	DRG	During
Бура од прашина	DS	Duststorm
Дупли страничен опсег	DSB	Double sideband
Понира до и да се задржи (висина)	DTAM	Descend to and maintain
Датумско - временска група	DTG	Date-time group

Влошување или да се влоши	DTRT	Deteriorate or deteriorating
Дупли тандем тркала	DTW	Dual tandem wheels
Прашина	DU	Dust
Густ горен слој на облаци	DUC	Dense upper cloud
Времетраење	DUR	Duration
Доплерски VOR	DVOR	Doppler VOR
Дупли тркала на стојниот трап	DW	Dual wheels
Ситен дожд	DZ	Drizzle

E

Исток или источна географска должина	E	East or eastern longitude
Очекувано време на добивање на дозвола за почеток на приоѓањето	EAT	Expected approach time
Источно	EB	Eastbound
Проценето време на траење	EET	Estimated elapsed time
Се очекува ново време за добивање на дозвола (за почеток на приѓање на слетување)	EFC	Expect further clearance
Екстремно висока фреквенција (30000 до 300000 MHz)	EHF	Extremely high frequency (30000 to 300000 Mhz)
Авионски фар за откривање на место на несреќата	ELBA⁺	Emergency location beacon aircraft
Надморска висина	ELEV	Elevation
Екстра долг опсег	ELR	Extra long range
Емисија	EM	Emission
Вметнат во слоеви (да означи комулунимбус вметнати во слоеви на други облаци)	EMBD	Embedded in a layer (to indicate Cumulonimbus embedded in layers of other clouds)
Вонредна состојба, опасност	EMERG	Emergency
Понатамошен дел на ПСП што се однесува на видливоста долж ПСП (RVR)	END	Stop-end (related to RVR)
Исток-североисток	ENE	East north east
Мотор	ENG	Engine
На рута, на воздушен пат	ENRT	En route
Предвидено време на почеток на движење на воздухопловите поради полетување	EOBT	Estimated off-Block time
Опрема	EQPT	Equipment
Овде ... или со ова	ER^{ci}	Here ... or herewith
Исток - југоисток	ESE	East south east
Да се предвиди, предвиден, предвидување (ознака на типот на пораката)	EST	Estimate or estimated or estimate (as message type designator)
Предвидено време на пристигнување или предвидено пристигнување	ETA^{ci}	Estimated time of arrival or estimating arrival

Предвидено време на заминување или предвидено заминување	ETDⁱ	Estimated time of departure or estimating departure
Предвидено време за надлетување (на назначени точки)	ETO	Estimated time over significant point
Секој	EV	Every
Освен	EXC	Except
Вежби или вежбање или да вежба	EXER	Exercises or exercising or to exercise
Да очекува или очекуван или очекување	EXP	Expect or expected or expecting
Да се прошири или проширување	EXTD	Extend or extending

F

Утврден, фиксиран	F	Fixed
Постројки	FAC	Facilities
Точки на завршната етапа на приоѓање по инструменти	FAF	Final approach fix
Олеснувања во меѓународниот воздушен сообраќај	FAL	Facilitation of international air transport
Точка на завршното приоѓање	FAP	Final approach point
Зона на завршното приоѓање и полетување	FATO	Final approach and take-off area
Пренос по факс	FAX	Facsimile transmission
Слаб (се користи да укаже на интензитет на временските појави, или пречки во извештаите на пр. FBL RA = слаб дожд)	FBL	Light (used to indicate the intensity of weather phenomena, interference or static reports, e.g. FBL RA = light rain)
Воздушен вртлог во облик на инка	FC	Funnel cloud (tornado or water spout)
Прогноза	FCST	Forecast
Коефициент на триење	FCT	Friction coefficient
Февруари	FEB	February
Магла	FG	Fog
Воздухопловен информативен центар	FIC	Flight information centre
Воздухопловен информативен регион	FIRⁱ	Flight information region
Служба за известување во лет	FIS	Flight information service
Автоматизирана служба за известување во лет	FISA	Automated flight information service
Ниво на лет	FL	Flight level
Ливада	FLD	Field
Светкање	FLG	Flashing
Светлосни ракети	FLR	Flares
Лет	FLT	Flight
Проверка во лет	FLTCK	Flight check
Променливо или променливост или променлив	FLUC	Fluctuating, fluctuation or fluctuated
Да се следи или следен	FLW	Follow(s) or following

Да лета или летање	FLY	Fly or flying
Од	FM	From
Од (следи час на почеток на прогнозираната промена на време)	FM ...	From (followed by time weather change is forecast to begin)
Единица за управување на протокот (на воздушниот сообраќај)	FMU	Flow management unit
Завршно приоѓање	FNA	Final approach
Пополнет план на лет (ознака на типот на пораката)	FPL	Filed flight plan (message type designator)
Стапки во минута	FPM	Feet per minute
Рута од планот на летот	FPR	Flight plan route
Преостанато гориво	FR	Fuel remaining
Фреквенција	FREQ	Frequency
Петок	FRI	Friday
Пукање	FRNG	Firing
Фронт (метеоролошки термин)	FRONT⁺	Front (relating to weather)
Често	FRQ	Frequent
Слетување со потполно застанување	FSL	Full stop landing
Станица за давање на информации на воздухоплов во лет	FSS	Flight service
Прв	FST	First
Стапки (единица мерка за должина)	FT	Feet (dimensional unit)
Чад	FU	Smoke
Смрзнување	FZ	Freezing
Ситна роса која се смрзнува	FZDZ	Freezing drizzle
Магла која се смрзнува	FZFG	Freezing fog
Дожд кој се смрзнува	FZRA	Freezing rain

G

Зелено	G	Green
Земја - воздух	G/A	Ground-to-air
Земја - воздух и воздух - земја	G/A/G	Ground-to-air and air-to-ground
Систем за контрола на приоѓање од земја или приоѓање контролирано од земја	GCAⁱ	Ground controlled approach system or ground controlled approach
Општо	GEN	General
Географски или вистински	GEO	Geographic or true
Стационарирана земна станица за радио врска со воздухоплов преку сателит	GES	Ground earth station
Едрилица	GLD	Glider
Земја	GND	Ground

Проверка на земја	GNDCK	Ground check
Систем за глобална сателитска навигација	GNSS	Global navigation satellite system
Патека за понирање (или уред од системот на ИЛС)	GP	Glide path
Град	GR	Hail
Тревната слетна површина	GRASS	Grass Landing area
Обработени кодирани воздухопловни метео податоци во точки од мрежа на географски координати	GRID	Processed meteorological data in the form of grid point values (in Aeronautical meteorological code)
Чакал	GRVL	Gravel
Патна брзина во однос на земјата	GS	Ground speed
Мал град или снежни зрнца	GS	Small hail and or snow pellets

H

Служба која работи нон-стоп	H24	Continuous day and night service
Покажувач на патеката за приобање на хеликоптери	HAPI	Helicopter approach path indicator
Светлосен фар за сигналирање на опасност	HBN	Hazard beacon
Високо фреквентна радиогониометарска станица	HDF	High frequency direction-finding station
Курс	HDG	Heading
Хеликоптер	HEL	Helicopter
Висока фреквенција (3.000 - 300.000 KHz)	HFⁱ	High frequency (3000 to 30000 kHz)
Релативна висина или релативна висина над	HGT	Height or height above
Од изгрејсонце до зајдисонце	HJ	Sunrise to sunset
Чекање	HLDG	Holding
Од зајдисонце до изгрејсонце	HN	Sunset to sunrise
Служба која стои на располагање да ги задоволи оперативните барања	HO	Service available to meet operational requirements
Празник	HOL	Holiday
Санитетски воздухоплов	HOSP	Hospital aircraft
Хектопаскал	HPA	Hectopascal
Часови	HR	Hours
Служба која стои на располагање за време на утврдено работно време	HS	Service available during hours of scheduled operations
Ураган	HURCN	Hurricane
радиогониометриска станица со многу висока фреквенција (на иста локација)	HVDE	High and very high frequency direction finding stations (at the same location)
Тежок, голем	HVY	Heavy
Силен (се користи да се укаже на интензитет на временски појави, HVY RA = силен дожд)	HVY	Heavy fused to indicate the intensity of weather phenomena, e.g. HVY RA = heavy rain)
Без одредено работно време	HX	No specific working hours
Повисок	HYR	Higher

Заматеност	HZ	Haze
Херц (осцилација на секунда)	HZ	Hertz (cycle per second)

I

Карта за инструментално приоѓање	IAC	Instrument approach chart
Точка на почетната етапа на приоѓање	IAF	Initial approach fix
Во и вон облаци	IAO	In and out of clouds
Вкрстување на воздухопловни патишта	IAR	Intersection of air routes
Индицирана воздушна брзина	IAS	Indicated air speed
Фар за идентификација	IBN	Identification beacon
Смрзнати иглички (многу мали кристали на мраз во воздух)	IC	Diamond dust (very small ice crystals in suspension)
Замрзнување	ICE	Icing
Идентификатор или да се идентификува	ID	Identifier or identify
Идентификација	IDENT+	Identification
Точка на средната етапа на приоѓање	IF	Intermediate approach fix
Идентификација пријател/непријател	IFF	Identification friend/foe
Правила за летање со помош на инструменти	IFRⁱ	Instrument flight rules
Меѓународна општа авијација	IGA	International general aviation
Систем за инструментално слетување	ILSⁱ	Instrument landing system
Внатрешен маркер	IM	Inner marker
Метеоролошки услови за инструментално летање	IMCⁱ	Instrument meteorological conditions
Пасошка контрола	IMG	Immigration
Да се подобри или подбрување	IMPR	Improve or improving
Итно или веднаш	IMT	Immediate or immediately
Почетна етапа на приоѓање	INA	initial approach
Лет кон средство	INBD	Inbound
Во облак	INC	In cloud
Фаза на неизвесност	INCERFA+	Uncertainty phase
Известувања	INFO+	Information
Расипан	INOP	Inoperative
Доколу не е можно	INP	If not possible
Во тек	INPR	In progress
Систем за инерцијална навигација	INS	Inertial navigation system
Да се инсталира или инсталиран или инсталација	INSTL	Install or installed or installation
Инструмент	INSTR	Instrument

Пресек, точка или линија на пресекот	INT	Intersection
Меѓународен	INTL	International
Прашувач (радарски)	INTRG	Interrogator
Да се прекине или прекинување или прекинат	INTRP	Interrupt or interruption or interrupted
Да се засили или засилување	INTSF	Intensify or intensifying
Интезитет, јачина	INTST	Intensity
Мраз на полетно слетната патека	IR	Ice on runway
Меѓународна стандардна атмосфера	ISA	International standard atmosphere
Независен страничен опсег	ISB	Independent sideband
Изолиран	ISOL	Isolated

J

Joint Aviation Authorities	JAA	Joint Aviation Authorities
Јануари	JAN	January
Висинско воздушно струење	JTST	Jet stream
Јули	JUL	July
Јуни	JUN	June

K

Килограми	KG	Kilograms
Килохерц	KHZ	Kilohertz
Километри	KM	Kilometres
Километри на час	KMH	Kilometres per hour
Килопаскал	KPA	Kilopascal
Јазли	KT	Knots
Киловати	KW	Kilowatts

L

Лева (ознака за полетно-слетна патека)	L	Left (Runway identification)
Локатор (види ЛМ, ЛО)	L	Locator (see LM, LO)
Логична потврда (ознака на тип на порака)	LAM	Logical acknowledgement (message type designator)
Копно	LAN	Inland
Географска широчина	LAT	Latitude
Класификационен број на дозволено оптоварување на ПСП	LCN*	Load classification number
Расположлива должина на ПСП за слетување	LDA	Landing distance available

Расположлива должина на ПСП за слетување, хеликоптер	LDAH	Landing distance available, helicopter
Слетување	LDG	Landing
Покажувач на правецот на слетување	LDI	Landing direction indicator
Должина	LEN	Length
Ниска фреквенција (30 - 300 KHz)	LF	Low frequency (30 to 300 KHz)
Светло или осветлување	LGT	Light or lighting
Осветлен	LGTD	Lighted
Светло со јак интензитет	LIH	Light intensity high
Светло со слаб интензитет	LIL	Light intensity low
Светло со среден интензитет	LIM	Light intensity medium
Локалајзер, предавател на снопот на правецот за слетување	LIZ	Localizer
Локатор, среден	LM	Locator middle
Средно локално време	LMT	Local mean time
Долг (се користи да се прикаже саканиот или бараниот вид на приоѓање)	LNG	Long (used to indicate the type of approach desired or required)
Надворешен ненасочен приоден радио-фар	LO	Locator, outer
Локален или во околината или локација или лоциран	LOC	local or locally or location or located
Географска должина	LONG	Longitude
LORAN (Систем за долголиниска навигација)	LORAN	LORAN (long range air navigation system)
Голем радиус на дејствување	LRG	Long range
Линија на вејавица, луња	LSQ	Line squall
Ограничен	LTD	Limited
Кабловска телепринтерска линија	LTT	Landline teletypewriter
Слаб и променлив (се однесува на ветер)	LV	Light and variable (relating to wind)
Да замине или заминување	LVE	Leave or leaving
Ново	LVL	Level
Слој или слоевит	LYR	Layer or layered

M

Махов број (пропратен со цифри)	M	Mach number (followed by figures)
Метри (со цифри однапред)	M	Metres (preceded by figures)
Максимална дозволена апсолутна висина	MAA	Maximum authorized altitude
Магнетски	MAG	Magnetic
Одржување	MAINT	Maintenance
Воздухопловни мапи и карти	MAP	Aeronautical maps and charts
Точка на прекин на приоѓање по инструменти, точка на продолжување во друг круг	MAPT	Missed approach point

Март	MAR	March
На море	MAR	At sea
Рачна немоделирана телеграфија	MAS	Manual A1 simplex
Максимум	MAX	Maximum
Мај	MAY	May
Најниска висина на надлетување	MCA	Minimum crossing altitude
Модулиран непригуќен бран	MCW	Modulated continuous wave
Најниска надморска висина на спуштање	MDA	Minimum descent altitude
Радиогониометарска станица со средна фреквенција	MDF	Medium frequency direction-finding station
Најниска релативна висина на спуштање	MDH	Minimum descent height
Најниска висина на рута	MEA	Minimum En-route altitude
Минимална релативна висина на окото на пилотот над прагот на ПСП (за системот на светлосен покажувач на аголот на приобање)	MEHT	Minimum eye height over threshold (for visual approach slope indicator system)
Метеоролошки или метеорологија	MET	Meteorological or meteorology
Рутински метеоролошки извештај во воздухопловството (во воздухопловен MET код)	METAR	Aviation routine weather report (in aeronautical meteorological code)
Средна фреквенција (300 KHz - 3 MHz)	MF	Medium frequency (300 KHz to 3 MHz)
Радиогониометарска станица со средна и висока фреквенција (на иста локација)	MHDF	Medium and high frequency direction-finding station (at the same location)
Минимална апсолутна висина на чекање	MHA*	Minimum holding altitude
Радиогониометарска станица со средна, висока и многу висока фреквенција (на иста локација)	MHVDF	Medium, high and very high frequency direction-finding station (at the same location)
Мегахерци	MHZ	Megahertz
Среден дел (се однесува на RVR)	MID	Mid-point (related to RVR)
Ниска магла	MIFG	Shallow fog
Воен	MIL	Military
Минут	MIN^c	Minutes
Маркер, радио средство за одредување на положбата	MKR	Marker radio beacon
Микробранов систем за слетување	MLSⁱ	Microwave landing system
Среден маркер	MM	Middle marker
Минимум	MNM	Minimum
Спецификација на минимални навигациски барања	MNPS	Minimum navigation performance specifications
Надгледува, надгледување или надгледуван	MNT	Monitor or monitoring or monitored
Да одржува	MNTN	Maintain
Зона на воени активности	MOA	Military operating area
Минимално (барано) надвисување на препреките	MOC	Minimum obstacle clearance (required)
Умерено (се користи за означување на интензитетот на временските појави, или пречки во известувањето пр. MOD RA - умерени врнежи)	MOD	Moderate (used to indicate the intensity of weather phenomena, interference or static reports e.g. MOD RA = moderate rain)

Преку планини	MON	Above mountains
Понеделник	MON	Monday
Да се движи или оној што се движи или движење	MOV	Move or moving or movement
Метри во секунда	MPS	Metres per second
Минимална висина на прием (на радио сигнал)	MRA	Minimum reception altitude
Среден опсег	MRG	Medium range
ATS/MET точка на известување за временските услови	MRP	ATS/MET reporting point
Минус	MS	Minus
Минимална секторска висина	MSA	Minimum sector altitude
Порака	MSG	Message
Средно морско ниво	MSL	Mean sea level
Планина	MT	Mountain
Метрички единици	MTU	Metric units
Планински бранови	MTW	Mountain waves
Радиогониометриска станица со средна и многу висока фреквенција (на иста локација)	MVDF	Medium and very high frequency direction-finding station (at the same location)
Метеоролошка станица за набљудување	MWO	Meteorological watch office
Формирање на мешани видови на мраз (бел и прозирен)	MX	Mixed type of ice formation (white and clear)

N

Север или северна географска ширина	N	North or northern latitude
Без значајни измени (за видливоста долж ПСП во претходните 10 минути)	N	No distinct tendency (in RVR during previous 10 minutes)
Северен Атлантис	NAT	North Atlantic
Не е одобрено	NA*	Not authorized
Навигација	NAV	Navigation
Северно	NB	North bound
Не пред	NBFR	Not before
Без промени	NC	No change
Ненасочен радио фар	NDRⁱ	Non-directional radio beacon
Североисток	NE	North-east
Североисточно	NEB	North-Eastbound
Не или негативен или дозволата не е издадена или тоа е грешно	NEG	No or negative or permission not granted or that is not correct
Ноќ	NGT	Night
Ништо или немам ништо да ви пратам	NIL^c	None or I have nothing to send to you
Наутички милји	NM	Nautical miles

Нормален	NML	Normal
Север-североисток	NNE	North north east
Север-северозапад	NNW	North north west
Меѓународен NOTAM биро	NOF	International NOTAM office
Без значајни метеоролошки промени (прогнози за слетување од типот тренд)	NOSIG	No significant change (used in trend-type landing forecasts)
Порака која содржи известувања корисни за летачкиот персонал, а се однесуваат на воспоставување, воздухопловни средства, служби, постапки, нивната состојба или измена во начинот на работата и во настанатите опасности	NOTAM	A notice containing information concerning the establishment, condition or change in any Aeronautical facility, service, procedure or hazard, the timely knowledge of which is essential to personnel concerned with flight operations
Ноември	NOV	November
Број	NR	Number
Одговор не се слуша	NRH	No reply heard
Нимбостратус	NS	Nimbostratus
Без значајни облаци	NSC	Nil significant cloud
Без значајно време	NSW	Nil significant weather
Северозапад	NW	North-west
Северозападно	NWB	North-Westbound
Следен	NXT	Next

O

Центар на контрола на летање на океанска област	OAC	Oceanic area control centre
Површина на проценување на препреки	OAS	Obstacle assessment surface
Набљудува или набљудуван или набљудување	OBS	Observe or observed or observation
Набљудува или нејасен или тмурен	OBSC	Observe or obscured or obscuring
Препрека	OBST	Obstacle
Висина на надвисување на препреките	OCA	Obstacle clearance altitude
Океанска контролирана област	OCA	Oceanic control area
Мигаво светло	OCC	Occulting (light)
Релативна висина на надвисување на препреките	OCH	Obstacle clearance height
Повремен или повремено	OCNL	Occasional or occasionally
Површина на надвисување на препреките	OCS	Obstacle clearance surface
Октомври	OCT	October
Над	OHD	Overhead
Надворешен маркер	OM	Out marker
Темен, формирање на бел мраз	OPA	Opaque, white type of ice formation
Назначената контрола е оперативна контрола	OPC	The control indicated is operational control
Оперативни метеоролошки информации	OPMET	Operational meteorological (information)

Отвора или отворање или отворен	OPN	Open or opening or opened
Оператор или работи или оперативен или изведувачки или оперативен	OPR	Operator or operate or operative or operating or operational
Користење (на воздухопловите), експлоатација (на воздухопловите), летање	OPS	Operations
На барање	O/R	On request
Ознака на наредба	ORD	Indication of an order
Поморска (океанска) бродска станица	OSV	Ocean station vessel
На врв, над облаци	OTP	On top
Систем на организирани рути	OTS	Organized track system
Лет од средство	OUBD	Out-bound
Облачност	OVC	Overcast

P

Забранета зона (со ознака)	P ...	Prohibited area (followed by identification)
Систем за осветлување за прецизен приод	PALS	Precision approach lighting system (specify category)
Постапки за службата на воздухопловната навигација	PANS	Procedures for air navigation services
Покажувач на патеката за прецизно приоѓање	PAPI	Precision approach path indicator
Прецизен радар за приоѓање	PARⁱ	Precision approach radar
Паралелен	PARL	Parallel
Патник (патници)	PAX	Passenger(s)
Да продолжи или продолжување	PCD	Proceed or proceeding
Класификационен број на коловозната конструкција на ПСП	PCN	Pavement classification number
Зрнца од мраз	PE	Ice pellets
Карактеристики	PER	Performance
Постојано	PERM	Permanent
Вежби на падобрански скокови	PJE	Parachute jumping exercise
Вежбање на ниско приоѓање	PLA	Practice low approach
План на летање	PLN	Flight plan
Сегашно ниво	PLVL	Present level
Потребна претходна најава	PN	Prior notice required
Точка од која нема враќање	PNR	Point of no return
Виор од прашина	PO	Dust devils
Број на лица во воздухопловот	POB	Persons on board
Возможен	POSS	Possible
Основен покажувач на (радар)	PPI	Plan position indicator
Потребно претходно одобрение	PPR	Prior permission required

Сегашна позиција	PPSN	Present position
Примарен	PRI	Primary
Паркирање	PRKG	Parking
Веројатност	PROB	Probability
Постапка, процедура	PROC	Procedure
Времен	PROV	Provisional
Плус	PS	Plus
Проаѓање	PSG	Passing
Положба	PSN	Position
Перфорирана челична плоча	PSP	Pierced steel plank
Стандардно свртување	PTN	Procedure turn
Структура на поларни правци	PTS	Polar track structure
Сила, моќ, снага	PWR	Power

Q

Задолжителен IFR лет	QBI	Compulsory IFR flight
Магнетски курс (без ветер)	QDMⁱ	Magnetic heading (zero wind)
Магнетски смер	QDR	Magnetic bearing
Атмосферски притисок на надморска висина на аеродром (или на праг на ПСП)	QFEⁱ	Atmospheric pressure at Aerodrome elevation (or at runway threshold)
Магнетски правец на ПСП	QFU	Magnetic orientation of runway
Подесување на висиномерот да се добие надморска висина кога воздухопловот е на земја	QNHⁱ	Altimeter sub-scale setting to obtain elevation when on the ground
Вистински курс	QTE	True bearing
Квадрат	QUAD	Quadrant

R

Ред (црвено)	R	Red
Условно ограничена зона (со ознака)	R ...	Restricted area (followed by identification)
Десно (оснака за ПСП)	R	Right (runway identification)
Дожд	RA	Rain
Правила за летање и за воздухопловни служби	RAC	Rules of the air and air traffic services
Регионален центар за временска прогноза	RAFC	Regional area forecast centre
Нерамен, неправилен	RAG	Ragged
Земна опрема за застанување на воздухопловите на ПСП	RAG	Runway arresting gear
Индикатор за поравнување со ПСП	RAI	Runway alignment indicator

Чамец за спасување	RB	Rescue Boat
Достигни висина на крстарење	RCA	Reach cruising altitude
Координативен центар за спасување	RCC	Rescue Co-ordination centre
Дефект на радиоврската (ознака на типот на пораката)	RCF	Radiocommunication failure (message type designator)
Да достигне или достигнување	RCH	Reach or reaching
Оска на ПСП	RCL	Runway centre line
Светла на оската на ПСП	RCLL	Runway centre line light(s)
Промена на одобрението	RCLR	Recleared
Референтна висина (за ILS)	RDH	Reference datum height (for ILS)
Радиал	RDL	Radial
Радио	RDO	Radio
Неодамнешен (се користи за опис на временските појави, на пр. RERA - скорешен дожд)	RE ...	Recent (used to qualify weather phenomena e.g. RERA - recent rain)
Прием или приемник	REC	Receive or receiver
Рабни светла на ПСП	REDL	Runway edge light(s)
ВО врска со ... или се однесува на ...	REF	Reference to ... or refer to ...
Регистрација	REG	Registration
Рабни светла на ПСП	RENL	Runway edge light(s)
Известува или известување или точка на јавување	REP	Report or reporting or reporting point
Барање или барано	REQ	Request or requested
Рерутирање	RE RTE	Reroute
Безбедосна зона на крајот на ПСП	RESA	RWY end safety area
Опсег	RG	Range (lights)
Изнена на одобрение во тек на лет	RIF	Reclearance in flight
На десно (насока на вртење)	RITE	Right (direction of turn)
Да пријави одење	RL	Report Leaving
Да пренесе до	RLA	Relay to
Барање за промена на нивото на лет на воздушен пат	RLCE	Request level change En-route
Светлосен систем за воведување во правецот на ПСП	RLLS	Runway lead-in lighting system
Бараното ниво не е достапно	RLNA	Requested level not available
Забелешка	RMK	Remark
Просторна навигација (се изговара "AR-NAV")	RNAV	Area navigation (to be pronounced "AR-NAV")
Опсег на радио-станцијата	RNG	Radio range
барани карактеристики на системот за навигација	RNP	Required navigation performance
Регионална OPMET размена на извештај	ROBEX	Regional OPMET bulletin exchange (scheme)
Брзина на качување	ROC	Rate of climb
Брзина на понирање	ROD	Rate of descent

Само прием	RON	Receiving only
Збирен план на лет	RPL	Repetitive flight plan
Заменува или замент	RPLC	Replace or replaced
Симбол за положба на радарот	RPS	Radar position symbol
Барања	RQMNTS	Requirements
Барам план на лет (ознака на типот на пораката)	RQP	Request flight plan (message type designator)
Барам дополнет план на лет (ознака на типот на пораката)	RQS	Request supplementary flight plan (message type designator)
Јави достигнување (доаѓање)	RR	Report reaching
(или RRB, RRC ... итн., по ред) Задоцнета метеоролошка порака (ознака на типот на пораката)	RRA	(or RRB, RRC....etc in sequence) Delayed meteorological message (message type designator)
Под-центар за спасување	RSC	Rescue sub-centre
Состојба на површина на ПСП	RSCD	Runway surface condition
Одзивен фар	RSP	Responder beacon
Надзорен рутен радар	RSR	En-route surveillance radar
Задоцнета (се користи за означување на метеоролошки пораки кои доцнат), (ознака на типот на пораката)	RTD	Delayed (used to indicate delayed meteorological message); (message type designator)
Рута	RTE	Route
Радиотелефон	RTF	Radiotelephone
Радиотелеграф	RTG	Radiotelegraph
Цетла на прагот на ПСП	RTHL	Runway threshold light(s)
Да се врати или вратен или враќање	RTN	Return or returned or returning
Расположлива должина на ПСП за прекинато полетување, хеликоптер	RTODAH	Rejected take-off distance available, helicopter
Ставање во употреба	RTS	Return to service
Светла во зоната на допирање на ПСП	RT/L	Runway touchdown zone light(s)
Радиотелепринтер	RTT	Radioteletypewriter
Стандардна предајна фреквенција на регионална рута	RUT	Standard regional route transmitting frequencies
Чамец за спасување	RV	Rescue vessel
Видливост долж ПСП	RVRⁱ	Runway visual range
Редуциран минимум на вертикална сепарација	RVSM	Reduced Vertical Separation Minimum
Полетно-слетна патека (ПСП)	RWY	Runway

S

Југ или јужна географска ширина	S	South or southern latitude
Песок	SA	Sand
Едноставен систем на светла за приоѓање	SALS	Simple approach lighting system

Санитарен	SAN	Sanitary
што е можно побргу	SAP	As soon as possible
Потрага и спасување	SAR	Search and rescue
Стандарди и препорачани практики на ICAO	SARPS	Standards and Recommended Practices (ICAO)
Сабота	SAT	Saturday
Сателитска комуникација	SATCOM	Satellite communication
Јужно	SB	Southbound
Стратокумулус	SC	Stratocumulus
Расфрлен	SCT	Scattered
Во приправност	SDBY	Stand by
Југоисток	SE	South-east
Југоисточно	SEB	South-Eastbound
Секунди	SEC	Seconds
Сектор	SECT	Sector
Систем за селективно повикување	SELCAL	Selective calling system
Септември	SEP	September
Служба, услуга или опслужување или опслужен	SER	Service or servicing or served
Остро (се користи во извештаи за означување на степенот на замрзнување и турбуленција)	SEV	Severe (used e.g. to qualify icing and turbulence reports)
Површина	SFC	Surface
Зрнца од снег	SG	Snow grains
Сигнал	SGL	Signal
Порои (следено со RA=дожд, SN=снег, PE=замрзнати зрнца, GR=град, GS=ситен град или зрнца од снег или комбинација од истите, на пр. SHRASN=порои од дожд и снег)	SH ...	Showers (followed by RA=rain, SN=snow, PE=ice pellets, GR=hail, GS=small hail and or snow pellets or combinations thereof, e.g. SHRASN=showers of rain and snow)
Супер висока фреквенција (3 до 30 GHz)	SHF	Super high frequency (3 to 30 GHz)
Стандардно инструментално полетување	SID	Standard instrument departure
Способност за селективна индикација	SIF	Selective identification feature
Известување кое се однесува на временските појави на воздушниот пат, а кои можат да влијаат врз безбедноста на летањето	SIGMET	Information concerning En-route weather phenomena which may affect the safety of operations
Значајни метеоролошки податоци	SIGWX	Significant weather
Истовремен или истовремено	SIMUL	Simultaneous or simultaneously
Оптоварување по поединечно тркало	SIWL	Single isolated wheel load
Ред на летање или по ред на летање	SKED	Schedule or scheduled
Точка на ограничување на брзината	SLP	Speed limiting point
Бавно	SLW	Slow
Контрола на движења по аеродромската површина	SMC	Surface movement control

Радар за контрола на движењето на аеродромската површина	SMR	Surface movement radar
Снег	SN	Snow
Специјално одбран воздухопловен извештај за времето (во воздухопловен MET код)	SPECI	Aviation selected special weather report (in Aeronautical meteorological code)
Специјален извештај за времето (со јазик на кратенки)	SPECIAL	Special meteorological report (in abbreviated plain language)
Дополнителен план на летање (ознака на типот на пораката)	SPL	Supplementary flight plan (message type designator)
Ветер на висина над одредена точка	SPOT	Spot wind
Виулица, луња	SQ	Squall
Изгрејсонце	SR	Sunrise
Приоѓање по надзорен радар	SRA	Surveillance radar approach
Надзорна компонента на радарскиот систем за прецизно приоѓање	SRE	Surveillance radar element of precision approach radar system
Мал опсег	SRG	Short range
Област на потрага и спаување	SRR	Search and rescue region
Секундарен	SRY	Secondary
Песочна луња	SS	Sandstorm
Зајдисонце	SS	Sunset
Единечен страничен опсег	SSB	Single sideband
Југ - југоисток	SSE	South south east
Секундарен надзорен радар	SSRⁱ	Secondary surveillance radar
Авио-сообраќај со воздухоплови побрзи од звукот	SST	Supersonic transport
Југ - југозапад	SSW	South southwest
Стратус	ST	Stratus
Приоѓање од правец	STA	Straight-in approach
Стандардно инструментално пристигнување	STAR	Standard instrument arrival
Стандард; стандарден	STD	Standard
Во форма на стратус	STF	Stratiform
Станица	STN	Station
Стационарен	STNR	Stationary
Кратко полетување и слетување	STOL	Short take-off and landing
Статус	STS	Status
Сцетла на патеката за застанување	STWL	Stopway light(s)
Подлежи на	SUBJ	Subject to
Недела	SUN	Sunday
Додаток (додаток на AIP-то)	SUP	Supplement (AIP Supplement)
Регионални дополнителни постапки	SUPPS	Regional supplementary procedures
Службена порака	SVC	Service message

Исправно	SVCBL	Serviceable
Југо-запад	SW	South-west
Југозападно	SWB	South-Westbound
Продолжеток (на ПСП) за застанување	SWY	Stopway

T

Температура	T	Temperature
Преодна апсолутна висин	TA	Transition altitude
UHF, тактично средство за воздухопловна навигација	TACAN ⁼	UHF tactical air navigation aid
Аеродромска прогноза	TAF ⁼	Aerodrome forecast
Ветер во грб	TAIL ⁼	Tail, wind
Надзорен радар во завршната контролирана област	TAR	Terminal area surveillance radar
Вистинска воздушна брзина	TAS	True airspeed
Возење или вози (движење на воздухоплов по земја)	TAX	Taxiing or taxi
Тропски циклон	TC	Tropical cyclone
Кумулуси во форма на кула	TCU	Towering cumulus
Торнадо	TDO	Tornado
Зона на допирање на ПСП	TDZ	Touchdown zone
Технички причини	TECR	Technical reason
Телефон	TEL	Telephone
Времен или привремено	TEMPO	Temporary or temporarily
Прогноза на тенденција	TEND	Trend forecast
Сообраќај	TFC	Traffic
Слетување со допирање на ПСП и продолжување	TGL	Touch-and-go landing
Систем за насочување на воздухоплов при возење по земја	TGS	Taxiing guidance system
Праг на полетно-слетната патека	THR	Threshold
Низ, преку	THRU	Through
Четврток	THU	Thursday
До	TIL	Until
Поминување на ... (место)	TIP	Until past...(place)
Полетување	TKOF	Take off
До (проследено со време на завршување на прогнозираните промени на времето)	TL ...	Till (followed by time by which weather change is forecast to end)
Зона на слетување и полетување	TLOF	Touchdown and lift-off area
Завршна контролирана област	TMA ⁱ	Terminal control area

Апсолутна висина на свртување	TNA	Turn altitude
Релативна висина на свртување	TNH	Turn height
До ... (место)	TO	To...(place)
Врв на качувањето	TOC	Top of climb
Расположлива должина на ПСП за полетување	TODA	Take-off distance available
Расположлива должина на ПСП за полетување, хеликоптер	TODAH	Take-off distance available, helicopter
Висина на облаци или на слој на облаци	TOP	Cloud top
Расположлива должина на ПСП за залет при полетување	TORA	Take-off run available
Точка на завртување	TP	Turning point
Линија на летот проектирана на земја	TR	Track
Привремено резервиран воздушен простор	TRA	Temporary reserved airspace
Испраќа или предавател	TRANS	Transmits or transmitter
Преодно ниво	TRL	Transition level
Тропопауза	TROP	Tropopause
Грмотевица (во аеродромските известувања и прогнози, ако се користи само TS значи дека се слуша грмотевица но без врнежи на аеродромот)	TS	Thunderstorm (in Aerodrome reports and forecasts, TS used alone means thunder heard but no precipitation at the Aerodrome)
Грмотевица (следи RA=дожд, SN=снег, RE=смрзнати зрнца, GR=град, GS=ситен град или снежни зрнца или нивна комбинација, на пр. TSRASN=грмотевица со дожд и снег)	TS ...	Thunderstorm (followed by RA=rain, SN=snow, PE=ice pellets, GR=hail, GS=small hail and or snow pellets or combinations thereof e.g. TSRASN = thunderstorm with rain and snow)
Телепринтер	TT	Teletypewriter
Вторник	TUE	Tuesday
Турбуленција	TURB	Turbulence
VOR во завршната контролирана област	TVOR	Terminal VOR
Аеродромска контролна кула или аеродромска контрола	TWR	Aerodrome control tower or Aerodrome control
Патека за возење	TWY	Taxiway
Врска со патеката за возење	TWYL	Taxiway-link
Тип на воздухоплов	TYP	Type of aircraft
Тајфун	TYPH	Typhoon

U

Расте (тенденција на RVR видливоста долж ПСП во предходните 10 минути)	U	Upward (tendency in RVR during previous 10 minutes)
Додека не бидете известени од ...	UAB	Until advised by...
Регионален центар за контрола на летање во горниот воздушен простор	UAC	Upper area control centre
Рута во горниот воздушен простор	UAR	Upper air route

Радиогониометриска станица со ултра висока фреквенција	UDF	Ultra high frequency direction-finding station
До следното известување	UFN	Until further notice
Не може повисоко поради сообраќај	UHDT	Unable higher due traffic
Ултра висока фреквенција (300 - 3.000 MHz)	UHFⁱ	Ultra high frequency (300 to 3000 MHz)
Ултра голем опсег	ULR	Ultra long range
Не е во можност	UNA	Unable
Не е во можност да одобри	UNAP	Unable to approve
Неограничен	UNL	Unlimited
Несигурен	UNREL	Unreliable
Расипан	U/S	Unserviceable
Горна контролирана област	UTA	Upper control area
Координирано универзално светско време	UTCⁱ	Co-ordinated universal time

V

Вулкански пепел	VA	Volcanic ash
Карта за визуелно приоѓање	VAC	Visual approach chart
Во долини	VAL	In valleys
Возило за контрола на полетно-слетната патека	VAN	Runway control van
Магнетна деклинација	VAR	Magnetic variation
Аудио-визуелен радио опсег	VAR	Visual-aural radio range
Систем на светлосен покажувач на наклонот на патеката за приоѓање	VASIS	Visual approach slope indicator system
Во близина на аеродром (проследено со FG=магла, FC=во форма на инка, RO=виор од прашина, песок, BLDU=дува прашина, BLSA=дува песок или BL-SN=виулица, на пр., VC FG=магла во близина на аеродром)	VC	Vicinity of the Aerodrome (followed by FG=fog, FC=funnel cloud, PO=dust-sand whirls, BLDU=blowing dust, BLSA=blowing sand or BLSN=blowing snow, e.g. VC FG=vicinity fog)
Околина, близина	VCY	Vicinity
Радиогониометриска станица со мнигу висока фреквенција	VDF	Very high frequency direction-finding station
Вертикален	VER	Vertical
Правила за визуелно летање	VFRⁱ	Visual flight rules
Многу висока фреквенција (30 - 300 MHz)	VHFⁱ	Very high frequency (30 to 300 MHz)
Важна личност	VIPⁱ	Very important person
Видливост	VIS	Visibility
Многу мала фреквенција	VLF	Very low frequency (3 to 30 kHz)
Многу голем опсег	VLR	Very long range
Метеоролошки услови за летање при надворешна видливост	VMCⁱ	Visual meteorological conditions

Известување за времето на воздухопловите во лет	VOLMET	meteorological information for aircraft in flight
Повеќенасочен радио фар со многу висока вреквенција	VORⁱ	VHF omnidirectional radio range
Комбинација од VOR и TACAN	VORTAC	VOR and TACAN combination
Земна станица за проверка и калибража на авионски-от приемник за VOR	VOT	VOR airborne equipment test facility
Променлив	VRB	Variable
Визуелно во однос на земјата	VSA	By visual reference to the ground
Вертикална брзина	VSP	Vertical speed
Вертикално полетување и слетување	VTOL	Vertical take-off and landing

W

Запад или западна географска ширина	W	West or western longitude
Вајт (бело)	W	White
Светска воздухопловна карта на ICAO, 1 : 1.000.000	WAC	World Aeronautical Chart-ICAO 1:1000000
Светски центар на обласните временски прогнози	WAFC	World area forecast centre
Западно	WB	Westbound
Странична светлосна пречка	WBAR	Wing bar lights
Покажувач на правецот на ветерот	WDI	Wind direction indicator
Широко распространет	WDSPR	Widespread
Среда	WED	Wednesday
Влегува во сила на или во сила од	WEF	With effect from or effective from
Во (рамките, границите на)	WI	Within
Ширина	WID	Width
Веднаш влегува во сила или веднаш е правосилно	WIE	With immediate effect or effective immediately
Ќе се придржува на	WILCO	Will comply
Работите се во тек	WIP	Work in progress
Ослабен или кој ослабува	WKN	Weaken or weakening
Запад-северозапад	WNW	West north west
Без	WO	Without
Одредена географска точка на рутата (просторна навигација)	WPT	Way-point
Предупредување	WRNG	Warning
Продвижување на ветерот	WS	Wind shear
Запад - југозапад	WSW	West south west
Маса	WT	Weight
Водена пијавица	WTSPT	Waterspout
Време	WX	Weather

X

Да се помине, да се прелета	X	Cross
Пречка (во системот на приодните светла)	XBAR	Crossbar (of approach lighting system)
Вкрстување	XNG	Crossing
Атмосферска	XS	Atmospherics

Y

Жолто	Y	Yellow
Жолта зона на предупредување (светла на ПСП)	YCZ	Yellow caution zone (runway lighting)
Ваш, е, и	YR	Your

Z

Универзално координирано време (во метеоролошки пораки)	Z	Co-ordinated universal time (in meteorological messages)
---	----------	--